

Veren, schubben, haren

Een ander velletje, een andere jas

Net als mensen hebben ook dieren een huid. Er zijn heel veel verschillende soorten dierenhuiden. En veel van die huiden zijn bedekt met bijvoorbeeld veren, schubben of een lekker warme vacht.

Net als mensen gebruiken veel dieren hun huid en huidbedekking ter bescherming en om mee te voelen. Sommige dieren gebruiken hun huid zelfs om mee te vliegen of om te ademen! En wist je dat er ook dieren zijn die vervellen?

Vogels hebben veren

Vogels hebben wel vijf verschillende soorten veren: donsveren, dekveren, slagpennen, staartpennen en sierveren. Donsveren zitten tegen hun huid en houden de warmte goed vast, net als een warme trui. Dekveren zitten aan de buitenkant. Ze houden de vogel droog in de regen of als ze zwemmen.

Slagpennen in de vleugels zorgen voor de vliegkracht. Met staartpennen remt en stuurt een vogel. Ze hebben sierveren om op te vallen. Vooral mannetjesvogels pronken graag met hun veren om vrouwtjes te lokken.

Omdat veren voor vogels zo belangrijk zijn, besteden ze veel aandacht aan de verzorging van hun verenpak. Ze zijn voortdurend aan het poetsen, gladstrijken en invetten. Hun snavel gebruiken ze daarbij als een soort kam.

Een kolibrie telt nog geen 100 veren, terwijl een grote vogel zoals een zwaan wel 25.000 veren heeft!

Vissen hebben schubben

Vissen leven in het water. Hun huid is bedekt met schubben. Schubben zijn kleine stukjes huid die als dakpannen over elkaar heen liggen.

Over deze schubben zit een slijmerig laagje. Dit laagje beschermt vissen tegen bacteriën en ander gevaar. Dankzij dit slijmerige laagje voelt de schubbenhuid van een vis vaak een beetje glad aan. Daardoor kunnen vissen ook sneller zwemmen.

De schubben dienen dus voor bescherming, maar ook om vissen sneller te laten zwemmen. Stel je eens voor dat een vis lange haren zou hebben, dat zou natuurlijk helemaal niet handig zijn in het water!

Reptielen hebben ook schubben

Ook reptielen hebben een huid met schubben. Denk maar eens aan slangen of krokodillen. Deze dieren hebben ook allemaal kleine schubben die als dakpannen over elkaar heen liggen.

De schubben van reptielen zijn gemaakt van **keratine**. Dit is een stof waar bijvoorbeeld ook de nagels van mensen van gemaakt zijn. Keratine is hard en droog. Reptielen gebruiken hun schubben als bescherming tegen wilde dieren.

Daarnaast beschermen de schubben reptielen ook tegen uitdrogen.

Op de foto's hieronder kun je de schubben van reptielen heel goed zien...

Het bijzondere aan de huid van reptielen is dat deze niet meegroeit. Als reptielen groter worden, verliezen ze hun huid en maken ze gewoon weer een nieuwe aan! Dit noemen we vervellen. Vervellen lijkt een beetje op het uitdoen van een jas die niet meer lekker zit.

Sommige reptielen, zoals de kaaiman of de hagedis, vervellen heel langzaam. Schubje voor schubje. Bij slangen gaat dat sneller. Als een slang gaat vervellen dan gaat de hele oude huid er in één keer af! De nieuwe huid zit daar al onder en moet na het vervellen alleen nog wat steviger worden.

Zoogdieren hebben haren

Honden, olifanten, vleermuizen en mensen zijn voorbeelden van zoogdieren. Alle zoogdieren hebben haren. Sommige zoogdieren, bijvoorbeeld honden, hebben heel veel haar. Dat noemen we een vacht. Een vacht wordt vooral gebruikt voor isolatie, net zoals de veren bij vogels. De vacht van zoogdieren bestaat uit twee lagen:

De onderste laag heet 'de onderharen'. Deze zorgen voor isolatie. De bovenste laag heet 'de deklaag'. De deklaag beschermt de onderlaag.

Er zijn ook zoogdieren die niet zoveel haren hebben, bijvoorbeeld mensen of olifanten.

Olifanten hebben weinig haren omdat ze leven in warme gebieden.

Mensen hebben weinig haren, omdat ze zichzelf warm houden met kleren. Mensen hebben haren dus niet meer zo hard nodig, maar mensen met een kaal hoofd voelen op koude dagen wel waarom haar op je hoofd toch erg prettig is!

Snorharen

Zoogdieren hebben vaak snorharen. Die dienen niet voor isolatie natuurlijk, maar zijn een extra 'voelzintuig'.

De snorharen van dieren zijn zo gevoelig dat ze daarmee veel prikkels uit hun omgeving kunnen opvangen.

Bijvoorbeeld waar prooidieren zijn of hoe ze hun weg door het veld of bos kunnen vinden.

En amfibieën hebben een gladde huid

Padden, kikkers en salamanders noemen we amfibieën. Amfibieën zijn heel bijzondere dieren. Ze leven op het land én in het water! Net als mensen gebruiken amfibieën longen om adem mee te halen. Maar amfibieën kunnen ook onder water ademen. Dat doen ze met hun huid. Ze kunnen dus op twee verschillende manieren ademen!

Amfibieën hebben een heel dunne gladde huid om lucht door te kunnen laten. Dat maakt ze ook kwetsbaar. Daarom gebruiken sommige amfibieën hun huid niet alleen om adem mee te halen, maar ook als gifscherm ter bescherming. Hun slijmlaag op de huid heet dan een gif in zich. Als andere dieren zo'n kikker aanraken, kunnen ze ziek worden.

